

[Bomholt.]

meget stærkt, saavel ude i Verden som herhjemme. Klart er det, at Tusinder, ja Hundredtusinder af Mennesker nu ser de sidste Maaneders Begivenheder i et andet Lys, end de saa dem, da de kun havde de Informationer at holde sig til, som den danske Presse før den 9. April fodrede sine Læsere med.“

Den tyske Udenrigsministers Forklaring af Overfaldet paa Danmark blev servilt holdt frem som en lysende Modsætning til den danske Presses Redegørelser. Hr. Goebels kunde ikke ønske sig en mere underdanig Tilslutning.

I denne Situation var der Mænd, som var parat til at sætte Rigsdagen ud af Spillet. Det var Kredsen omkring Dr. phil. Vilhelm la Cour og Ingeniør Højgaard. Deres Skrivelse til Kongen er fornylig offentliggjort. Af den fremgaar det, at de ønskede en Regering af „Rigets bedste Mænd“ udnævnt af Kongen uden om Rigsdagen, idet de regnede med, at en saadan Regering kunde opnaa større Fordele hos Tyskerne. Der maatte ikke være Socialdemokrater i den nye Regering af Hensyn til Berlin, der jo ikke kunde lide den socialdemokratiske Ideologi. Man vilde tilpasse sig Herskeren. Paa et Tidspunkt, da Tyskerne endnu ikke havde fremsat noget Krav om Fjernelse af Socialdemokrater fra deres Tillidsposter, var Vilhelm la Cour parat til at støde dem ud i Mørket. Med Foragt hedder det i Skrivelsen om Politikerne, at der ikke kan tillægges deres Bedømmelse af den foreliggende Situation nogen virkelig Betydning, og det ønskes, at Kongen selv skal undlive Parlamentarismen. Det var en Lykke, at Kongen fejede disse politiske Dilettanter, der savnede den mest elementære folkelige Ansvarsfølelse, til Side. Hvis Kongen havde udnævnt en Regering uden om Rigsdagen, vilde Kongehuset dermed være blevet draget ind i et direkte Medansvar for eventuelle Indrømmelser over for Tyskerne, og en Regering af Enkeltfigurer uden Rod i Landets Forfatning vilde være blevet en Marionetregering. Der behøves ikke profetiske Evner for at se, hvad Konsekvensen vilde være blevet for baade Kongen og Regeringen. Kongen stod fast paa Folkestyrets Grund, og det giver en Del af Forklaringen paa den enestaaende Hyldest, han paa sin 75 Aars Dag var Genstand for. Vilhelm la Cour forstod ikke noget af det hele, og hans fanatisk blinde Skrifter vidner om, at der heller ikke i Fremtiden er Haab om, at han vil forstaa ret meget.

For en logisk Betragtning kunde det i

Sommeren 1940 se ud, som om Tyskerne sejrede paa alle Leder og Kanter og vilde vedblive at sejre, og dog var der Mennesker, der i Modsætning til dem, jeg har nævnt, stædige troede, at der et eller andet Sted maatte være en Retfærdighed, som til sidst vilde vise sig. Der var adskillige Politikere og især to, som med hensynsløs Kraft gik imod Defaitismen, Hedtoft-Hansen, den nuværende højtærede Arbejds- og Socialminister, og Christmas Møller, den nuværende højtærede Udenrigsminister. Det var i de sociale Kredse, der normalt tilhørte den højtærede Udenrigsminister, Hr. Christmas Møllers Vælgerkorps, at den store Fare for Tilpasning til Tyskerne fandtes, og jeg tror, at hans Ord og Skæbne her blev et alvorligt Varsko, der vakte til Eftertanke. Hedtoft-Hansen, den nuværende Arbejds- og Socialminister, samlede ligeledes store Forsamlinger og kaldte paa Udholdenheden og Modet. Inden længe blev han ligesom Hr. Christmas Møller tvunget bort fra sin Stilling som politisk Leder, og den samme Skæbne overgik af samme Grund den nuværende højtærede Finansminister.

Naar man skal vurdere Tiden, der fulgte, maa man ikke glemme, at den danske Regering var stillet over for den totale Overmagt og vel at mærke en Overmagt i Hænderne paa det værste Forbryderpak, Verdenshistorien nogen Sinde har set. Den eneste mulige Politik var indtil videre en Hensigtsmæssighedspolitik, der over for de enkelte tyske Pressioner stædige fastholdt et eneste Maal: Danmark frit! Der blev ofte svaret nej, men der var ogsaa Situationer, hvor et Nej maaske kunde have gavnet de tyske Hedsporere. Der er Mennesker nu, der mener, at Regeringens Medlemmer skulde have været som ulastelige Ingemann'ske Helte, der altid indtog det for Eftertidens Beundring korrekte Standpunkt. Man glemmer somme Tider, at de stod over for Forbrydere, Forbrydere, som skulde holdes i Skak for ikke at begaa nye Forbrydelser. Der var ikke Tale om Eftergivenhedspolitik, der var Tale om et aktivt Forsvar for danske Interesser, og selv om der vel sagtens er begaaet Fejl ogsaa af de Mænd, der udgik af Rigsdagen og havde dens Tillid, saa er der ingen Tvivl om, at Maalet under alle Omskiftelser blev fastholdt. Det lykkedes den danske Regering og Rigsdag i disse Aar at slide den Frits Clausen'ske Nazisme i Laser.

Kunde det, der skete den 29. August, have været fremskyndet? Da Statsminister Buhl blev tvunget ud af Regeringen i November 1942, kunde Brudet ikke være